

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 9. marca 2021 *

„Predhodno odločanje – Intelektualna lastnina – Avtorska in sorodne pravice v informacijski družbi – Direktiva 2001/29/ES – Člen 3(1) – Pojem ‚priobčitev javnosti‘ – Vključitev avtorskopravno varovanega dela na spletno stran tretje osebe z okvirjanjem (framing) – Delo, ki je z dovoljenjem imetnika avtorske pravice prosto dostopno na spletnem mestu imetnika licence – Določilo licenčne pogodbe, ki od pridobitelja licence zahteva uvedbo dejanskih tehničnih ukrepov proti okvirjanju – Zakonitost – Temeljne pravice – Člen 11 in člen 17(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah“

V zadevi C-392/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) z odločbo z dne 25. aprila 2019, ki je na Sodišče prispela 21. maja 2019, v postopku

VG Bild-Kunst

proti

Stiftung Preußischer Kulturbesitz,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, predsednika senatov, A. Prechal, predsednica senata, M. Ilešič (poročevalec), L. Bay Larsen, N. Piçarra, A. Kumin in N. Wahl, predsedniki senatov, T. von Danwitz, M. Safjan, D. Šváby, I. Jarukaitis in N. Jääskinen, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: M. Krausenböck, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 25. maja 2020,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za VG Bild-Kunst C. Czychowski in V. Kraetzig, Rechtsanwälte,
- za Stiftung Preußischer Kulturbesitz N. Rauer, Rechtsanwalt,
- za francosko vlado A.-L. Desjonquères in A. Daniel, agentki,
- za Evropsko komisijo T. Scharf, V. Di Bucci in J. Samnadda, agenti,

* Jezik postopka: nemščina.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. septembra 2020

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(1) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med VG Bild-Kunst, organizacijo za kolektivno upravljanje avtorskih pravic na področju vizualne umetnosti v Nemčiji, in Stiftung Preußischer Kulturbesitz (v nadaljevanju: SPK), nemško fundacijo za kulturno dediščino, ker je VG Bild-Kunst zavrnila, da bi s SPK sklenila licenčno pogodbo za uporabo njenega kataloga del, brez da bi bilo vključeno določilo, ki bi SPK kot pridobitelju licence nalagalo obveznost, da bo pri uporabi varovanih del in predmetov, ki so predmet te pogodbe, izvajal učinkovite tehnične ukrepe proti okvirjanju (framing) teh varovanih del ali predmetov s strani tretjih oseb.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2001/29

- 3 V uvodnih izjavah 3, 4, 9, 10, 23 in 31 Direktive 2001/29 je navedeno:
  - „(3) Predlagano usklajevanje bo pomagalo uresničevati štiri svoboščine notranjega trga in je povezano s spoštovanjem temeljnih pravnih načel, zlasti lastnine, vključno z intelektualno lastnino, ter s svobodo izražanja in javnim interesom.
  - (4) Usklajena pravna ureditev avtorske in sorodnih pravic bo zaradi večje pravne varnosti in hkrati z zagotavljanjem visoke stopnje varstva intelektualne lastnine omogočala naložbe v ustvarjalnost in inovacije [...]
  - [...]
  - (9) Vsakršno usklajevanje avtorske in sorodnih pravic mora temeljiti na visoki stopnji varstva, kajti takšne pravice so za intelektualno ustvarjanje bistvenega pomena. Njihovo varstvo pomaga zagotoviti ohranjanje in razvoj ustvarjalnosti v interesu avtorjev, izvajalcev, producentov, potrošnikov, kulture, industrije in javnosti nasploh. Intelektualna lastnina se torej prizna kot sestavni del lastnine.
  - (10) Če naj avtorji ali izvajalci nadaljujejo z ustvarjalnim in umetniškim delom, morajo za uporabo svojega dela prejeti primerno nagrado, prav tako pa tudi producenti, da lahko to delo financirajo. V proizvodnjo proizvodov, kot so fonogrami, filmi ali multimedijški izdelki, ter opravljanje storitev, kot so storitve ‚na zahtevo‘, je treba precej investirati. Zadostno pravno varstvo pravic intelektualne lastnine je nujno, če se želi zagotoviti takšno nagrajevanje in zagotoviti možnost za zadovoljive donose na te investicije.

[...]

(23) S to direktivo naj se nadalje uskladi avtorjeva pravica do priobčitve javnosti. To pravico je treba razumeti v širokem pomenu, ki zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve. Ta pravica naj zajema vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem. Ta pravica naj ne zajema nobenih drugih dejanj.

[...]

(31) Zagotoviti je treba pravično ravnotežje pravic in interesov med različnimi kategorijami imetnikov pravic, pa tudi med različnimi kategorijami imetnikov pravic in uporabnikov varovanih predmetov. Obstoječe izjeme in omejitve pravic, kot jih določajo države članice, je treba ponovno ovrednotiti glede na novo elektronsko okolje. Obstoječe razlike pri izjemah in omejitvah določenih omejenih dejanj imajo neposredne negativne učinke na delovanje notranjega trga avtorske in sorodnih pravic. Takšne razlike lahko kmalu postanejo bolj izrazite z nadaljnjim razvojem čezmejnega izkoriščanja del in čezmejnih dejavnosti. Da bi zagotovili pravilno delovanje notranjega trga, je treba takšne izjeme in omejitve opredeliti bolj usklajeno. Stopnja njihovega usklajevanja mora temeljiti na njihovem vplivu na gladko delovanje notranjega trga.“

4 Člen 3 te direktive, naslovljen „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“, določa:

„1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

[...]

3. Pravice iz odstavka 1 in 2 se ne izčrpajo z nobenim dejanjem priobčitve javnosti oziroma dajanja na voljo javnosti, kot ju določa ta člen.“

5 Člen 6 iste direktive, naslovljen „Obveznosti glede tehničnih ukrepov“, v odstavkih 1 in 3 določa:

„1. Države članice predvidijo ustrezno pravno varstvo proti izognitvi katerim koli tehničnim ukrepom, ki jih zadevna oseba izvaja v vednosti, da si prizadeva za ta cilj, oziroma ob verjetnosti, da ve, da si prizadeva za ta cilj.

[...]

3. Za namene te direktive izraz „tehnični ukrepi“ pomeni vsakršno tehnologijo, napravo ali komponento, ki je ob običajnem obratovanju namenjena preprečevanju ali oviranju dejanj v zvezi z deli in predmeti sorodnih pravic, ki jih ni dovolil imetnik pravic avtorske ali katere koli sorodne pravice, predvidene v zakonu, oziroma pravice *sui generis*, ki jo predvideva poglavje III Direktive 96/9/ES [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 459)]. Tehnični ukrepi se štejejo za „dejanske“, kadar uporabo varovanega dela ali predmeta sorodnih pravic nadzorujejo imetniki pravic z uporabo nadzorovanega dostopa ali zaščitnega postopka, na primer šifriranja, kodiranja ali druge transformacije dela oziroma predmeta sorodnih pravic ali mehanizma za nadzor razmnoževanja, ki doseže cilj zaščite.“

Direktiva 2014/26/EU

- 6 Člen 16(1) in (2) Direktive 2014/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju več ozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu (UL 2014, L 84, str. 72) določa:

„1. Države članice zagotovijo, da organizacije za kolektivno upravljanje pravic in uporabniki vodijo pogajanja v zvezi z licenciranjem pravic v dobri veri. Organizacije za kolektivno upravljanje in uporabniki si med seboj zagotovijo vse potrebne informacije.

2. Pogoji za izdajanje licenc temeljijo na objektivnih in nediskriminatornih merilih. Organizacijam za kolektivno upravljanje pravic ni treba uporabiti licenčnih pogojev, dogovorjenih z uporabnikom, kot precedens za druge spletne storitve, kadar uporabnik zagotavlja novo vrsto spletnih storitev, ki so javnosti v Uniji na voljo manj kot tri leta.

Imetniki pravic za uporabo njihovih pravic prejmejo ustrezno plačilo. Tarife za izključne pravice in pravice do plačila so zmerne med drugim glede na ekonomsko vrednost uporabe pravic, s katerimi se trguje, ob upoštevanju narave in obsega uporabe dela in druge vsebine ter v zvezi z ekonomsko vrednostjo storitev, ki jih zagotavlja organizacija za kolektivno upravljanje pravic. Organizacije za kolektivno upravljanje pravic zadevne uporabnike seznani z merili, uporabljenimi za določitev teh tarif.“

Nemško pravo

- 7 Člen 19a Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (zakon o avtorski in sorodnih pravicah) določa, da je dajanje avtorskopravno varovanih del na voljo javnosti pogojeno z dovoljenjem imetnikov pravic.
- 8 V skladu s členom 34(1), prvi stavek, Gesetz über die Wahrnehmung von Urheberrechten und verwandten Schutzrechten durch Verwertungsgesellschaften – Verwertungsgesellschaftengesetz (zakon o upravljanju avtorske in sorodnih pravic s strani organizacij za kolektivno upravljanje pravic, v nadaljevanju: VGG), morajo organizacije za kolektivno upravljanje vsem osebam, ki za to zaprosijo, pod razumnimi pogoji podeliti licenco za uporabo pravic, katerih upravljanje jim je bilo zaupano.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 9 SPK je upravljavka Deutsche Digitale Bibliothek (v nadaljevanju: DDB), ki je digitalna knjižnica, namenjena kulturi in znanosti, tako da povezuje nemške kulturne in znanstvene ustanove.
- 10 Spletno mesto DDB vsebuje povezave na digitalizirane vsebine, shranjene na spletnih portalih sodelujočih ustanov. DDB kot „digitalna izložba“ pa sama shranjuje samo predogledne sličice (*thumbnails*), to so različice slik, ki so pomanjšane glede na izvirni predmet. Ko uporabnik klikne na eno od teh predoglednih sličic, je preusmerjen na stran z zadevnim predmetom na spletnem mestu DDB, ki vsebuje povečano različico zadevne predogledne sličice (440 × 330 slikovnih pik). S klikom na to predogledno sličico ali z uporabo funkcije „lupa“ se v *lightboxu* prikaže še bolj povečana različica te predogledne sličice največje ločljivosti 800 × 600 slikovnih pik. Poleg tega gumb „Prikaži predmet na izvirnem mestu“ vsebuje neposredno povezavo do spletnega mesta ustanove, ki zagotavlja zadevni predmet, bodisi na njeno domačo stran bodisi na stran s predmetom.

- 11 VG Bild-Kunst za sklenitev licenčne pogodbe o uporabi svojega kataloga del v obliki predoglednih sličic s SPK kot pogoj postavlja vključitev določila, v skladu s katerim se pridobitelj licence zaveže, da bo pri uporabi varovanih del in predmetov, zajetih s pogodbo, izvajal dejanske tehnične ukrepe proti okvirjanju (*framing*) s strani tretjih oseb predoglednih sličic teh varovanih del ali predmetov, ki so prikazani na spletnem mestu DDB.
- 12 Ker je SPK menila, da tako pogodbeno določilo glede na ureditev, ki se uporablja za avtorsko pravico, ni razumno, je pri Landgericht Berlin (deželno sodišče v Berlinu, Nemčija) vložila tožbo, s katero je predlagala, naj se ugotovi, da mora VG Bild-Kunst SPK podeliti zadevno licenco, ne da bi bila ta licenca pogojena z izvajanjem takih tehničnih ukrepov.
- 13 Landgericht Berlin (deželno sodišče v Berlinu) je to tožbo zavrnilo. Kammergericht Berlin (višje deželno sodišče v Berlinu, Nemčija) je po pritožbi SPK sodbo tega sodišča razveljavilo. VG Bild-Kunst z revizijo predlaga zavrnitev tožbe družbe SPK.
- 14 Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) na eni strani pojasnjuje, da morajo v skladu s členom 34(1), prvi stavek, VGG, s katerim se prenaša člen 16 Direktive 2014/26, organizacije za kolektivno upravljanje vsem osebam, ki za to zaprosijo, pod razumnimi pogoji podeliti licenco za uporabo pravic, katerih upravljanje jim je bilo zaupano.
- 15 Po drugi strani je bilo v skladu s sodno prakso, ustaljeno v obdobju, v katerem se je uporabljala nacionalna zakonodaja, ki je bila razveljavljena z VGG in ki po mnenju predložitvenega sodišča ni popolnoma izgubila upoštevnosti, dopuščeno, da so lahko kolektivne organizacije za upravljanje izjemoma odstopile od svoje obveznosti in zavrnilo podelitev licence za uporabo pravic, katerih upravljanje jim je bilo zaupano, pod pogojem, da ta zavrnitev ne pomeni zlorabe monopola in s pridržkom, da so lahko zoper vlogo za licenco navedle prednostne legitimne interese. Da bi se v zvezi s tem ugotovil obstoj objektivno utemeljene izjeme, je bilo treba pretehtati interese zadevnih oseb ob upoštevanju namena zakona in cilja, na katerem temelji ta načelna obveznost organizacij za kolektivno upravljanje.
- 16 Uspeh revizije naj bi bil odvisen od tega, ali, v nasprotju s tem, kar je presodilo višje sodišče, vključitev dela, ki je s privolitvijo imetnika pravic, v tem primeru VG Bild-Kunst, na voljo na spletnem mestu, kot je mesto DDB, na spletno mesto tretje osebe z okvirjanjem (*framing*), pomeni priobčitev dela javnosti v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, če se s to vključitvijo obidejo zaščitni ukrepi proti okvirjanju, ki jih je sprejel imetnik pravic ali jih je ta naložil pridobitelju licence. Če bi bilo tako, bi lahko bile pravice članov VG Bild-Kunst kršene, VG Bild-Kunst pa bi lahko podelitev licence SPK veljavno pogojevala s tem, da se ta v licenčni pogodbi zaveže, da bo izvajala take zaščitne ukrepe.
- 17 Predložitveno sodišče meni, da če so predogledne sličice z okvirjanjem vključene na spletno mesto tretje osebe, tako da se obidejo tehnični zaščitni ukrepi, ki jih je sprejel ali naložil imetnik pravic, taka vključitev pomeni priobčitev novi javnosti. Če ne bi bilo tako, bi bila pravica priobčitve dela javnosti na internetu v nasprotju s členom 3(3) Direktive 2001/29 *de facto* izčrpana takoj, ko je bilo to delo z dovoljenjem imetnika pravic na spletnem mestu dano na voljo vsem internetnim uporabnikom, ne da bi ta imetnik lahko ohranil nadzor nad ekonomskim izkoriščanjem svojega dela in si zagotovil ustrezen prispevek za njegovo uporabo v gospodarske namene.
- 18 Ker pa glede na sodno prakso Sodišča v zvezi s prakso okvirjanja (sklep z dne 21. oktobra 2014, BestWater International, C-348/13, neobjavljen, EU:C:2014:2315) in svobodo izražanja in obveščanja, ki jo zagotavlja člen 11 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) v digitalnem okviru (sodba z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 45),

iz katere izhaja, da hiperpovezave prispevajo k dobremu delovanju interneta in k izmenjavi mnenj in informacij, Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) vseeno dvomi o odgovoru na to vprašanje, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali vključevanje dela, ki je s privolitvijo imetnika pravic na voljo na prosto dostopnem spletnem mestu, na spletno mesto tretje osebe z okvirjanjem (framing), pomeni priobčitev tega dela javnosti v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29/ES, če se izvaja z izogibanjem zaščitnim ukrepom proti okvirjanju, ki jih je sprejel ali odredil imetnik pravic?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 19 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(1) Direktive 2001/29 razlagati tako, da vključitev, s tehniko okvirjanja, avtorskopravno varovanih del, ki so z dovoljenjem imetnika avtorske pravice prosto na voljo javnosti na spletnem mestu, na drugo spletno stran tretje osebe, če se ta vključitev izvaja z izogibanjem zaščitnim ukrepom proti okvirjanju, ki jih je sprejel ali naložil ta imetnik, pomeni priobčitev javnosti v smislu te določbe.
- 20 V zvezi s tem je treba spomniti, da člen 3(1) Direktive 2001/29 določa, da so države članice zavezane skrbeti za to, da imajo avtorji izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčitve svojih del javnosti, po žici ali brezžično, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.
- 21 V skladu s to določbo imajo avtorji tako pravico preventivne narave, ki jim omogoča, da posežejo med morebitne uporabnike svojega dela in priobčitev javnosti, ki bi jo lahko nameravali ti uporabniki izvesti, zato da to priobčitev prepovejo (glej v tem smislu sodbo z dne 7. avgusta 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 22 V obravnavanem primeru je treba najprej ugotoviti, da se zadeva v glavni stvari, kot je razvidno iz točke 10 te sodbe, nanaša predvsem na digitalne reprodukcije, v obliki predoglednih sličic, varovanih del, katerih velikost je poleg tega v primerjavi z izvirnikom zmanjšana.
- 23 Po eni strani pa je treba poudariti – kot je navedlo predložitveno sodišče – da med strankama v postopku v glavni stvari ni sporno, da objava – ki jo načrtuje SPK – predoglednih sličic, ki jih sama shranjuje in ki izvirajo iz avtorskopravno varovanih del iz kataloga VG Bild-Kunst, pomeni dejanje priobčitve javnosti v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 in je zato zanj potrebno dovoljenje imetnikov pravic.
- 24 Ker pa je SPK zavrnila izvajanje ukrepov za preprečitev okvirjanja teh predoglednih sličic na spletnih mestih tretjih oseb, je treba ugotoviti, ali je treba tako okvirjanje samo šteti za priobčitev javnosti v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, kar bi, če bi bilo tako, VG Bild-Kunst kot organizaciji za kolektivno upravljanje avtorskih pravic omogočilo, da družbi SPK naloži izvajanje teh ukrepov.
- 25 Po drugi strani, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 120 sklepnih predlogov, sprememba velikosti zadevnih del ne igra nobene vloge pri presoji obstoja dejanja priobčitve javnosti, dokler so izvirni elementi teh del prepoznavni, kar mora v sporu o glavni stvari preveriti predložitveno sodišče.
- 26 Kot je Sodišče že razsodilo, je treba pojem „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, kot je poudarjeno v uvodni izjavi 23 te direktive, razumeti široko, tako da zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve, in tako vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem (sodba z dne 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond in Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, točka 49 in navedena sodna praksa).

- 27 Iz uvodnih izjav 4, 9 in 10 Direktive 2001/29 namreč izhaja, da je njen glavni cilj vzpostavitev visoke stopnje varstva avtorjev, da se jim omogoči ustrezno plačilo za uporabo njihovih del, posebno pri priobčitvi javnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 7. avgusta 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, točka 18 in navedena sodna praksa).
- 28 Poleg tega je iz člena 3(3) te direktive razvidno, da dovoljenje za vključitev varovanih del v priobčitev javnosti ne izčrpa pravice do dovoljevanja ali prepovedovanja drugih priobčitev teh del javnosti (sodba z dne 7. marca 2013, ITV Broadcasting in drugi (C-607/11, EU:C:2013:147, točka 23).
- 29 Kot je Sodišče večkrat razsodilo, pojem „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 združuje dva kumulativna elementa, in sicer dejanje priobčitve dela in priobčitev tega dela javnosti (sodbi z dne 2. aprila 2020, Stim in SAMI, C-753/18, EU:C:2020:268, točka 30 in navedena sodna praksa, in z dne 28. oktobra 2020, BY (Fotografski dokaz), C-637/19, EU:C:2020:863, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 30 Na prvem mestu, vsako dejanje, s katerim uporabnik ob popolnem zavedanju posledic svojega ravnanja da dostop do varovanih del, lahko pomeni dejanje priobčitve za namene člena 3(1) Direktive 2001/29 (glej v tem smislu sodbi z dne 2. aprila 2020, Stim in SAMI, C-753/18, EU:C:2020:268, točka 32 in navedena sodna praksa, in z dne 28. oktobra 2020, BY (Fotografski dokaz), C-637/19, EU:C:2020:863, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 31 Na drugem mestu morajo biti varovana dela, da bi spadala pod pojem „priobčitev javnosti“ v smislu te določbe, dejansko priobčena javnosti, pri čemer se navedena priobčitev nanaša na nedoločeno število potencialnih naslovnikov (sodba z dne 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond in Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, točka 66 in navedena sodna praksa) in zajema dovolj veliko število oseb (sodba z dne 29. novembra 2017, VCAST, C-265/16, EU:C:2017:913, točka 45 in navedena sodna praksa).
- 32 Za to, da bi bila priobčitev varovanega dela opredeljena za „priobčitev javnosti“ se tudi zahteva, da se ta izvede z uporabo posebne tehnične metode, ki se razlikuje od tistih, ki so bile uporabljene dotlej, ali če ne gre za tako metodo, da se priobči novi javnosti, torej javnosti, ki je imetnik avtorske pravice ni upošteval, ko je dovolil prvotno priobčitev svojega dela javnosti (sodba z dne 14. junija 2019, Stichting Brein, C-610/18, EU:C:2017:1111, točka 70 in navedena sodna praksa).
- 33 Sodišče je v zvezi s pojmom „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 poudarilo tudi, da ta zahteva posamično presojo (sodba z dne 14. junija 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 34 Pri tej presoji je treba upoštevati več dodatnih meril, ki niso samostojna in so odvisna drugo od drugega. Ker so ta merila lahko glede na različne konkretne situacije podana v zelo različnem obsegu, jih je treba uporabiti posamično in v medsebojni interakciji (glej v tem smislu sodbo z dne 2. aprila 2020, Stim in SAMI, C-753/18, EU:C:2020:268, točka 31 in navedena sodna praksa).
- 35 Natančneje, iz sodne prakse Sodišča po eni strani izhaja, da tehnika okvirjanja, in sicer razdelitev strani spletnega mesta na več okvirjev in objava na enem od njih s klikljivo povezavo ali inkorporirano internetno povezavo (*inline linking*) elementa, ki izvira iz drugega spletnega mesta, zato da se uporabnikom tega mesta prikrije izvirno okolje, ki mu pripada ta element, pomeni dejanje priobčitve javnosti v smislu te sodne prakse iz točk 30 in 31 te sodbe, ker je učinek te tehnike, da se objavljeni element da na razpolago vsem potencialnim uporabnikom tega spletnega mesta (glej v tem smislu sodbo z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točke 20, 22 in 23).
- 36 Po drugi strani iz sodne prakse Sodišča izhaja, da, glede na to, da se s tehniko okvirjanja uporablja ista tehnična metoda, kot je tista, ki se je že uporabljala za priobčitev varovanega dela javnosti na izvirnem spletnem mestu, in sicer internet, ta priobčitev ne izpolnjuje pogoja nove javnosti in da, ker ta

priobčitev ni zajeta s priobčitvijo „javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, dovoljenje imetnikov avtorskih pravic za tako priobčitev ni potrebno (glej v tem smislu sodbo z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točke od 24 do 30).

- 37 Vendar je treba ugotoviti, da je ta sodna praksa temeljila na dejanski ugotovitvi, da dostop do zadevnih del na izvornem spletnem mestu ni bil predmet nobenega omejevalnega ukrepa (sodba z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točka 26, in sklep z dne 21. oktobra 2014, BestWater International, C-348/13, neobjavljen, EU:C:2014:2315, točki 16 in 18). Ob neobstoju takih ukrepov je Sodišče torej štel, da je imetnik pravice s tem, da je svoje delo dal prosto na voljo javnosti oziroma da je dovolil tako dajanje na voljo, že prvotno ciljal na vse internetne uporabnike kot javnost in je tako pristal na to, da tretje osebe same izvajajo dejanja priobčitve tega dela.
- 38 Zato je v položaju, v katerem je avtor predhodno, izrecno in brezpogojno dovolil objavo svojih člankov na spletni strani časopisne založbe, ne da bi uporabil tehnične ukrepe, ki omejujejo dostop do teh del na drugih spletnih mestih, v bistvu mogoče šteti, da je ta avtor dovolil priobčitev navedenih del vsem internetnim uporabnikom (sodba z dne 16. novembra 2016, Soulier et Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, točka 36 in navedena sodna praksa).
- 39 Nasprotno pa v skladu z zahtevo po posamični presoji pojma „priobčitev javnosti“, na katero je opozorjeno v točkah 33 in 34 te sodbe, preudarka Sodišča iz točke 37 navedene sodbe ni mogoče uporabiti, če je imetnik pravic že od začetka uvedel ali naložil omejevalne ukrepe, povezane z objavo njegovega dela.
- 40 Natančneje, v primeru, da klikljiva povezava uporabnikom spletnega mesta, na katerem je ta povezava, omogoča izognitev omejevalnim ukrepom, ki so vzpostavljeni na spletnem mestu, na katerem je varovano delo, da bi se dostop javnosti omejil samo na naročnike, in zato pomeni poseg, brez katerega ti uporabniki ne bi mogli pregledovati razširjenih del, je treba vse te uporabnike obravnavati kot novo javnost, ki je imetniki avtorske pravice niso upoštevali, ko so dovolili prvotno priobčitev, tako da je za takšno priobčitev javnosti potrebno dovoljenje teh imetnikov. Za tak primer gre zlasti, kadar zadevno delo na spletnem mestu, na katerem je bilo prvotno priobčeno, ni več dostopno javnosti ali lahko odslej do njega na tem mestu dostopa samo omejena javnost, medtem ko je na drugem spletnem mestu dostopno brez dovoljenja imetnikov avtorske pravice (sodba z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točka 31).
- 41 Zadeva v glavni stvari pa se nanaša prav na položaj, v katerem želi imetnik avtorske pravice podelitev licence pogojevati z vzpostavitvijo omejevalnih ukrepov proti okvirjanju, tako da bi omejil dostop do svojih del na spletnih mestih, ki niso spletna mesta njegovih pridobiteljev licence. V teh okoliščinah za tega imetnika ni mogoče šteti, da je privolil v to, da lahko tretje osebe njegova dela prosto priobčijo javnosti.
- 42 Tako se v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 38 te sodbe, šteje, da je imetnik avtorske pravice s tem, da je sprejel ali svojim pridobiteljem licence naložil uporabo tehničnih ukrepov, ki omejujejo dostop do njegovih del na spletnih mestih, ki niso tista, za katera je dovolil priobčitev njihovi javnosti, izrazil voljo, da svoje dovoljenje glede priobčitve teh del javnosti na internetu pogoji s pridržki, zato da se javnost, ki ima dostop do teh del, omeji samo na uporabnike specifičnega spletnega mesta.
- 43 Zato, če je imetnik avtorske pravice sprejel ali svojim pridobiteljem licence naložil uporabo omejevalnih ukrepov proti okvirjanju, ki omejujejo dostop do njegovih del na spletnih mestih, ki niso spletna mesta njegovih pridobiteljev licence, prvotno dajanje na voljo na izvornem spletnem mestu in sekundarno dajanje na voljo s tehniko okvirjanja pomenita priobčenje različni javnosti, tako da mora biti za vsako od njiju pridobljeno dovoljenje imetnikov zadevnih pravic (glej po analogiji sodbo z dne 29. novembra 2017, VCAST, C-265/16, EU:C:2017:913, točka 49).

- 44 V zvezi s tem niti na podlagi sodbe z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi (C-466/12, EU:C:2014:76), niti na podlagi sklepa z dne 21. oktobra 2014, BestWater International (C-348/13, neobjavljen, EU:C:2014:2315), ni mogoče sklepati, da namestitve – na spletnem mestu – hiperpovezav do varovanih del, do katerih je bil omogočen prost dostop na drugem spletnem mestu, vendar brez dovoljenja imetnikov avtorske pravice na teh delih, ni „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29. Nasprotno, ti odločbi potrjujeta pomen takega dovoljenja z vidika te določbe, saj ta določa ravno to, da mora vsako dejanje priobčitve dela javnosti dovoliti imetnik avtorske pravice (glej v tem smislu sodbo z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 43).
- 45 Enake ugotovitve pa veljajo, kadar tretja oseba javnosti priobči varovana dela, ki so prosto dostopna na nekaterih spletnih mestih z dovoljenjem imetnika avtorske pravice, pri čemer je ta imetnik sprejel ali svojim pridobiteljem licence naložil, naj uporabijo tehnične ukrepe, ki omejujejo dostop do njegovih del na drugih spletnih mestih s tehniko okvirjanja, zato da bi omejil javnost, ki ima dostop do njegovih del, le na uporabnike izvirnega spletnega mesta.
- 46 Pojasniti je treba, da imetniku avtorske pravice zaradi zagotavljanja pravne varnosti in dobrega delovanja spleta ni mogoče dovoliti, da svoje soglasje omeji drugače kot z dejanskimi tehničnimi ukrepi v smislu člena 6(1) in (3) Direktive 2001/29 (glej v zvezi s tem slednjim sodbo z dne 23. januarja 2014, Nintendo in drugi, C-355/12, EU:C:2014:25, točke 24, 25 in 27). Če takih ukrepov ne bi bilo, bi bilo namreč zlasti za posameznike lahko težavno preverjanje, ali je ta imetnik nameraval nasprotovati okvirjanju svojih del. Tako preverjanje bi bilo še težavnejše, kadar so ta dela predmet podlicenc (glej po analogiji sodbo z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 46).
- 47 Poleg tega v takih okoliščinah, kot je generalni pravobranilec poudaril v točkah 73 in 84 sklepnih predlogov, javnost, ki jo je imetnik avtorske pravice upošteval, ko je dovolil priobčitev svojega dela na spletnem mestu, na katerem je bilo to prvotno objavljeno, sestavljajo samo uporabniki navedene spletne strani, ne pa uporabniki spletnega mesta, na katerem je bilo delo kasneje okvirjeno brez dovoljenja tega imetnika, ali drugi uporabniki interneta (glej po analogiji sodbo z dne 7. avgusta 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, točka 35).
- 48 Ob upoštevanju teh elementov je treba ugotoviti, da je treba v takih okoliščinah vključitev, s tehniko okvirjanja, avtorskopravno varovanih del, ki so z dovoljenjem imetnika avtorske pravice prosto na voljo javnosti na spletnem mestu, na drugo spletno stran tretje osebe, opredeliti kot „dajanje tega dela na voljo novi javnosti“.
- 49 Res je, da ni mogoče prezreti, da hiperpovezave, ne glede na to, ali so uporabljene v okviru tehnike okvirjanja ali ne, prispevajo k dobremu delovanju interneta, ki je posebej pomemben za svobodo izražanja in obveščanja, ki je zagotovljena s členom 11 Listine, ter za izmenjavo mnenj in informacij v tem omrežju, za katero je značilna možnost dostopa do ogromne količine informacij (sodba z dne 29. julija 2019, Spiegel Online, C-516/17, EU:C:2019:625, točka 81 in navedena sodna praksa).
- 50 Vendar bi bil pristop, v skladu s katerim bi se štelo, da je imetnik avtorske pravice, tudi če je uvedel omejevalne ukrepe proti okvirjanju svojih del, soglašal z vsakršnim dejanjem priobčitve teh del javnosti s strani tretje osebe v korist vseh uporabnikov interneta, v nasprotju z njegovo izključno in neizčrpljivo pravico, da na podlagi člena 3(1) in (3) Direktive 2001/29 dovoli ali prepove vsakršno priobčitev svojih del javnosti.
- 51 Kot je generalni pravobranilec navedel v točkah 100 in 101 sklepnih predlogov, imetnik avtorske pravice ne sme biti soočen z alternativo, bodisi da drugi osebi dopusti nedovoljeno uporabo svojega dela, bodisi da se odpove uporabi tega dela, po potrebi z licenčno pogodbo.

- 52 Če bi se namreč štelo, da to, da se s tehniko okvirjanja na spletno stran tretje osebe vključi delo, ki je bilo prej priobčeno na drugem spletnem mestu z dovoljenjem imetnika avtorske pravice, čeprav je ta avtor sprejel ali naložil zaščitne ukrepe proti okvirjanju, ne pomeni dajanja tega dela na voljo novi javnosti, bi to pomenilo določitev pravila o izčrpanju pravice do priobčenja (glej po analogiji sodbo z dne 7. avgusta 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, točki 32 in 33).
- 53 Poleg tega, da bi bilo to v nasprotju z besedilom člena 3(3) Direktive 2001/29, bi tako pravilo temu imetniku odvzelo možnost, da za uporabo svojega dela zahteva primerno nagrado iz uvodne izjave 10 te direktive, in to čeprav je specifični cilj intelektualne lastnine – kot je opozorilo Sodišče – zlasti to, da se imetnikom zadevnih pravic zagotovi varstvo možnosti komercialnega izkoriščanja dajanja varovanih predmetov v promet ali na razpolago s podeljevanjem licenc proti plačilu primerne nagrade za vsako uporabo teh predmetov (sodba z dne 7. avgusta 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 54 Zato bi dovolitev take vključitve s tehniko okvirjanja, ne da bi lahko imetnik avtorske pravice uveljavljal pravice iz člena 3(1) Direktive 2001/29, kršila pravično ravnotežje iz uvodnih izjav 3 in 31 te direktive, ki ga je treba v digitalnem okolju ohraniti med interesi imetnikov avtorskih in sorodnih pravic za varstvo njihove intelektualne lastnine, zagotovljeno s členom 17(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, na eni strani ter varstvom interesov in temeljnih pravic uporabnikov varovanih predmetov, zlasti njihove svobode izražanja in obveščanja, zagotovljene s členom 11 Listine o temeljnih pravicah, in splošnega interesa na drugi strani (glej po analogiji sodbo z dne 7. avgusta 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, točka 41).
- 55 Glede na prej navedene preudarke je treba na zastavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(1) Direktive 2001/29 razlagati tako, da vključitev, s tehniko okvirjanja, avtorskopravno varovanih del, ki so z dovoljenjem imetnika avtorske pravice prosto na voljo javnosti na spletnem mestu, na drugo spletno stran tretje osebe, če se ta vključitev izvaja z izogibanjem zaščitnim ukrepom proti okvirjanju, ki jih je sprejel ali naložil ta imetnik, pomeni priobčitev javnosti v smislu te določbe.

Stroški

- 56 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 3(1) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi je treba razlagati tako, da vključitev, s tehniko okvirjanja, avtorskopravno varovanih del, ki so z dovoljenjem imetnika avtorske pravice prosto na voljo javnosti na spletnem mestu, na drugo spletno stran tretje osebe, če se ta vključitev izvaja z izogibanjem zaščitnim ukrepom proti okvirjanju, ki jih je sprejel ali naložil ta imetnik, pomeni priobčitev javnosti v smislu te določbe.

Podpisi